

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

17 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Gratii Radu, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iunie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui

Gratii Radu Ion, născut la 01.10.1989,
originar și domiciliat în mun. Chișinău, com.
Cruzești, str. Sfînta Treime, 37,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.06.2014-09.06.2015;

Instanța de apel: 28.06.2015-01.10.2015;

Instanța de recurs: 14.01.2016-17.02.2016;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iunie 2015, *cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală*, Gratii Radu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a pedepsei aplicate pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

Acțiunea civilă a fost admisă și dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 10678 (zece mii șase sute șaptezeci și opt) lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Gratii Radu la data de 22.01.2013, în jurul orei 22.00 min., aflându-se în scara blocului nr. 1 din str. Armenească, 47, mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, aplicând față de partea vătămată Amsellem Jean-Luc violența nepericuloasă pentru viață și sănătate, i-a sustras în mod deschis telefonul

mobil de model „Samsung Galaxy S2” și bani în sumă de 1000 lei, cauzându-i o pagubă materială în proporții considerabile în sumă de 10678 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința menționată avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului a atacat-o cu apel, solicitînd casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, pronunțarea unei noi hotărîri prin care lui Gratii Radu să-i fie aplicată o pedeapsă mai blîndă, iar acțiunea civilă să fie admisă în principiu.

În susținerea apelului a invocat că:

- pedeapsa penală aplicată inculpatului este una prea aspră;
- potrivit art. 8 Cod penal timpul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilește de legea penală în vigoare la momentul săvîrșirii faptei. Prin Legea RM nr. 119 din 23.05.2013, în vigoare din 21.06.2013 s-a modificat sancțiunea art. 187 alin. (2) Cod penal, de aceea coroborînd prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală cu prevederile legii penale în vigoare la data comiterii faptei se conchide, că limitele de pedeapsă în cazul dat urmînd a fi stabilite între pragul minim de 2 ani și cel maxim de 4 ani;

- ținînd cont că a fost stabilită prezența circumstanțelor atenuante și lipsa circumstanțelor agravante, instanța de fond nu a motivat în nici un mod aplicarea pragului maxim prevăzut de legea penală ca sancțiune pentru fapta dată;

- inculpatul a declarat că a avut intenția curmării acțiunilor ilegale ale părții vătămate de recrutare a minorei pentru întreținerea raporturilor sexuale. De asemenea, în cadrul examinării cauzei în prima instanță nu s-a stabilit cu certitudine că anume jaful a fost scopul inculpatului, or, din declarațiile sale date potrivit regulilor de audiere a martorului, însușirea bunurilor părții vătămate a fost o decizie spontană, nechibzuită din timp. Acțiunile lui Gratii Radu legate de sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, chiar dacă comportă semnele componentei de infracțiune jaful, totuși, motivul infracțiunii a fost prevenirea unei alte infracțiuni grave în privința minorei, ce urmează a fi luat în considerație la individualizarea și stabilirea pedepsei inculpatului;

- la materialele cauzei penale nu a fost anexat nici un act, bon de plată, care ar confirma în afara oricărui dubii costul telefonului mobil de model „Samsung Galaxy S2” a părții vătămate, or, rezultă că el a fost în folosință și care este gradul său de uzură de asemeni nu a fost stabilit. Din acest motiv, este necesar de admis în principiu acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Amsellem Jean-Luc, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța de drept comun;

- prevederile p. 31 al. (2) a Hotărîrii Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013 în coroborare cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, luînd în considerație noile limite de pedeapsă de la 2 la 4 ani privațiune de libertate, permit calificarea infracțiunii imputate conform art. 16 alin. (3) Cod penal, drept infracțiune mai puțin gravă, iar ca consecință dă naștere dreptului subiectiv al inculpatului de a solicita

aplicarea în privința sa a prevederilor art. 55 Cod penal la stabilirea și individualizarea pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015 a fost respins apelul declarat, ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate se confirmă prin totalitatea probelor, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele.

Colegiul penal a considerat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, potrivit elementelor constitutive: *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane săvârșit cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Argumentele precum că, Gratii Radu a avut intenția curmării acțiunilor ilegale ale părții vătămate de recrutare a minorei pentru întreținerea raporturilor sexuale, iar intenția de jaf a apărut spontan, nu a fost reținut ca temei de admitere a apelului, fiind apreciate ca declarative, luând în considerare și faptul că, inculpatul a recunoscut în totalitate faptele ce i se incriminează și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Privitor la numirea pedepsei penale, Colegiul penal conchide că instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

La stabilirea și individualizarea pedepsei în temeiul art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de fond a ținut cont că Gratii Radu a comis o infracțiune pentru prima dată, ca circumstanțe care-i atenuează răspunderea a stabilit că, inculpatul și-a recunoscut vinovăția și se căiește sincer de faptele comise, astfel, instanța de fond a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea reală de societate, stabilindu-i pedeapsă sub formă de închisoare, însă cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un

termen de probă în baza art. 90 Cod penal, care i-ar da posibilitate să îndreptățească încrederea acordată.

Sancțiunea pentru infracțiunea de la art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii prevedea pedeapsa privativă de libertate sub formă de închisoare de la 3 la 6 ani, astfel, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de fond justificat a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, pedeapsă care se încadrează în noile limite stabilite prin reducerea cu o treime din maximum și din minimum prevăzut de sancțiune și totodată, instanța de apel a reținut că infracțiunea comisă de către Gratii Radu face parte din categoria celor grave, contrar argumentelor invocate în apelul apărătorului Fediuc Valentin, motiv din care sunt inaplicabile prevederile art. 55 alin. (1) Cod penal care reglementează că, *persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunii prevăzute la art. 326, poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.*

De asemenea, Colegiul a stabilit că justificat instanța de fond a admis acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Amsellem Jean-Luc, fiind dispusă încasarea din contul lui Gratii Radu în beneficiul acestuia suma de 10678 lei moldovenești, cu titlu de prejudiciu material.

5. Împotriva hotărîrilor menționate avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, solicitînd casarea acestora în latura penală și civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsă mai blîndă, iar acțiunea civilă să fie admisă în principiu.

În motivarea recursului avocatul indică motive identice cu cele invocate în cererea de apel, adăugînd suplimentar că în privința inculpatului ar fi necesar de a se aplica o pedeapsă echitabilă ce ar constitui stabilirea unei pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu aplicarea art. 79 Cod penal, cu suspendarea executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul prin care s-a expus pentru respingerea acestuia, pe motiv că hotărîrea instanței de apel este una corectă, pedeapsa fiind echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, ținîndu-se cont de art. 75-77 Cod penal, iar careva circumstanțe ce ar permite aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal nu au fost stabilite.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii*

instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească definitivă.

În speță, Colegiul penal precizează că, avocatul în recursul său invocă ca temei de drept pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă nici unul din prevederile la care se referă autorul nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezentei erori de drept care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul penal reține că, conform art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Instanța de recurs precizează că avocatul referindu-se la pct. 6 din norma menționată indică de fapt că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, însă fără a-și argumenta motivul invocat.

După cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la menținerea sentinței instanței de fond, or în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atît, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel, la examinarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dîndu-le o apreciere justă prin prisma relevanței, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu au confirmat vinovăția

inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal.

De asemenea, cauza penală s-a judecat în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, la cererea inculpatului (f.d. 53 Vol. II) și în situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, Colegiul menționează că instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele apelantului invocate în apel și corect s-a expus asupra acestora.

Art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, invocat de recurent, prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Recurentul critică hotărârile contestate în partea ce ține de aprecierea circumstanțelor cauzei și a pedepsei stabilite, considerînd-o prea aspră, solicitînd numirea unei pedepse mai blînde, cu aplicarea art. 79 Cod penal.

După cum s-a menționat mai sus, Colegiul penal consideră că temeiurile pentru recurs semnalate nu sunt incidente în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolelor incriminat, iar în sprijinul statuării respective se relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Astfel, conform alin. (1) art. 75 Cod penal *persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.*

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după quantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmînd ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Circumstanțele la care face referire recurentul referitor la faptul că inculpatul a săvârșit infracțiunea cu scopul inițial de înlăturare a unui pericol iminent în privința minorei, cauzat de partea vătămată și de motivul de a o proteja împotriva unei alte fapte ilicite cu ecou social și consecințe mai grave, Colegiul precizează că nu pot fi considerate ca fiind excepționale în sensul aplicării prevederilor art. 79 Cod penal

Conform art. 79 alin. (1) Cod penal ținînd cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvîrșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blîndă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvîrșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională.

Conform pct. 11 al Hotărîrii plenului CSJ „cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale”, în conformitate cu art. 79 Cod penal, stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blînde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luînd numai în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia pînă la săvîrșirea infracțiunii, în timpul și după săvîrșirea infracțiunii.

Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate - I, II (persoana cu dezabilități

severe și accentuate), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră).

Astfel, Colegiul conchide că instanța de apel corect s-a expus la acest capitol și a menționat că circumstanțele elucidate de apărător nu constituie circumstanțe excepționale.

Prin urmare, Colegiul menționează că prevederile legale în această privință au fost respectate, iar criticile formulate de recurent în recurs sunt identice cu cele indicate în apel și au fost obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.1., soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au adus la pronunțarea hotărârilor recurate.

În urma circumstanțelor elucidate, instanța conchide că de fapt în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală la care face referință recurentul, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de fond și menținută de instanța de apel în limitele legii, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Fediuc Valentin în numele inculpatului Gratii Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015, în cauză penală în privința lui Gratii Radu, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 16 martie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun